

FØROYA SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 1.	Lýsingaprisur fyri pítitreglu: 40 oyru á 1. síðu, 30 oyru á 3. og 4. síðu	Leygardagin 8. januar 1944.	Bladið verður bilagt á posthúsinum, og kostar kr. 1,50 + porto um fjórðingsárið	18. árg.
--------	---	-----------------------------	---	----------

Flaggið er fólissýmbolið — samkenslu- og vinasýmbolið í trongd og trega sum í frægd og gleði.

Ein lærari helt nú ein dagin fram, at tann, sum hevði verið við til at avgera at nýta føroyskt flagg á tingsins ognum var ein »pinkulingur«, um hann aftaná tað gerð varð við at taka ímóti donskum peningi, sum danskur státsborgari einans átti rætt til.

Hann talaði eins og treytin hjá Føroyingum fyri at vera borgari í Danaveldi var, at danskt flagg skuldi verða nýtt her á landi.

Eitt blað hýsti hesari áskoðanuttan at gera viðmerkingar.

Tað gjerdi so stutt lærarans stöðu til sína.

Er lærari og blaðsins áskoðan bein, skuldi so stutt ein meirluti á tingi haft samtykt at uppsagt státsborgararættin.

Hin ósvikiliga fylgja av hesum mátti so verið, at danski státsins umboðsmaður, amtmaðurin, var bundin til at stegja allari rindan av státsins peningi til Føroyingar, tess vegna teir ikki longur vóru borgarar í Dana ríki.

Men tað hendi ikki.

Hví?

Hevur amtmaðurin so svikið umboðsskyldu sína yvir fyri státinum? Sjálvandi ikki!

Men so er tað ta eingin treyt fyri ríkisfelagsskapin at nýta danska flaggið?

Nei — tað er eingin treyt fyri at vera ríkisborgari at nýta danskt flagg.

Men hvat merkir tá flaggið?

Eftir javnaðarmanna áskoðan er flaggið »symbol« fyri hugsjónum og kenslunum, ið býr í einum.

Hitt reyða merkið gevur til sjóndar ta socialistisku hugsjónina og kensluna.

Hitt reyða merkið kenst tí dýrt og heilagt fyri hvønn javnaðarmann, hvønn socialist.

Hann, ið kennir seg eldaðan av tjóðskaparkenslum, hann, ið kennir seg drignan av teim nationalu dráttunum — hann hevur náttúrligan hug til at »symbolisera«, avmynda kenslur sínar, nationalu veran sína, við einum serligum tjóðarmerki.

Vóru Føroyingar nationalt sæð Danir, vildi tað verið náttúrligt, at teir á tingstað og almennum føroyskum ognarlutum nýta danska merkið.

Men hvussu mangir Føroyingar og Danir í Danmark vilja halda fram, at fólkíð í Føroyum nationalt sæð eru Danir?

Ogvulía fáir — um tað yvir hevur fínast nakrir.

Flestir — um ikki allir — eru samdir um, at Føroyingar eru ein tjóð, ein nátió, eitt serligt fólk.

Tað er so stutt náttúrligt, at Føroyingar hava teirra egna tjóðarmerki, teirra egna nationala flagg.

Tað er tí einki annað enn ein náttúrlig og »logisk« gerð at viðganga, at Føroya lögting og allir stovnar tingsins eiga at nýta føroyskt flagg, tá ið flaggað verður fyri at sýna hitt føroyska sinna- og hjartalagið fyri einum ella øðrum innan- ella uttanlanda.

Men Føroya lögting og allir føroyskir stovnar eins og Føroyingar yvirheva hava líka til ta seinastu tíðina nýtt danska flaggið!

Hví kann ikki verða hildið fram við hesum?

Er tað ikki at særa Danir til í hesum døgum, tá ið teir sum ríkið og tjóð standa í deyðsstriði, at avgera at nýta tað føroyska merkið, har ið áður danska merkið varð brúkt?

Tað er rætt, at danska merkið varð brúkt. Men tað var tí, at Føroyingar — og heldur ikki dana-

stýrið — hevdu ikki nomið sær flaggskil.

Danska flaggið »symboliserar« danska tjóðskaparkenslu.

Tá ið Føroyingar nationalt ikki eru Danir, kann danska flaggið ikki »symbolisera« føroyska nationala kenslu.

Danska flaggið kann so stutt ikki nýtast sum føroyska tjóðskaparflaggið.

Bert hitt føroyska flaggið kann avmynda føroyska tjóðskaparkenslu.

Hetta er greitt.

Hetta skilja allir edrúligir nationalir Danir og Føroyingar.

Teir skilja, at tað so stutt aldri kann takast sum nokur óvinagerð, at Føroyingar avgera at skráseta eitt náttúrligt flaggbrúk, tað vil siga, avgera á almennum føroyskum stovnum at nýta tað flagg, ið »symboliserar« føroyskan tjóðskap, føroyska »nationalitetin«.

Allir sannir, edrúligir og heitir nationalir Danir vilja so stutt skilja, at Føroyingar ongalandi nýtast at hava borið á loft nakran brand ímóti Dønum og danskari tjóðskaparkenslu, tá ið teir avgjördu at sýna hina føroysku samkensluna, hitt føroyska sinna- og hjartalagið yvir fyri øðrum og í hesum døgum ikki minst yvir fyri okkara donsku frændum og ríkisbrøðrum — við at nýta tað føroyska flaggið sum samkenslu og vinasýmbolið, í trongd og trega sum í frægd og gleði.

Tað eigur at vera okkara aðal-eyðkenni sum tjóð, at tað er bert sum eitt tilíkt kenslumerki, ið vit sum eitt fólk hava hug at nýta okkara tjóðarmerki.

Vit vita, at í øðrum londum er tjóðskaparkenslan vörðin ræðuliga misbrúkt av mannaættarinnar størstu bælmennum, teimum, ið hava drigið tjóðskaparkensluna, nationalismuna, niður í skarnið við at nýta hana í imperialismunar chauvinismunar djævilsku tenastu, nýta hana sum eyggjara til stríð, kriggj og blóðúthelling, hats- og hevndarveking landanna millum. — Og

tjóðskaparmerkið hjá næstan øllum heimsins tjóðum er harav vörðið dálkað av hesum bælmennum.

Hitt føroyska flaggið er ikki vörðið skemt av slíkum.

Eru tað menn — tað er ymist, ið ber á tað borið — ið ikki aftra seg við at nýta hitt føroyska tjóðarflaggið til at íbirta nationalt klandur og stríð fyri við tí at halda teir politiskt uppi, eiga Føroyingar og Danir, ið av sonnum ynskja at vinna sama sum frændir og ríkisbrøður, at venda hesum monnum og lata teir vita, at tað skul verða av ongum, at teir skulu kunna nýta tær dýru og reinu nationalu kenslur til at kynda upp aftur nationalt hat og klandur Føroyinga og Dana millum.

Javnaðarmenn venda aftur øllum briksli um, at teir við flaggsamtyktini at hava viljað sært nakra sanna nationala kenslu hjá nøkrum Dana.

Tvørturímóti!

Danir og Føroyingar hvør í sínum lagi eiga at unna hvørjum øðrum eitt fullkomið óskert og ónervað tjóðskaparlív.

Fyrst tá kunnu Danir og Føroyingar fullkomuliga kenslufriir og sterkir verja garð hjá hvørjum øðrum sum gerðið og ríkisbrøður.

Tjóðskaparligur samhugur er tað seinasta, ið kann vinnast eitt fet fram við trýsti.

Hetta eiga ið hvussu er allir samvinnumenn at minnast.

Ymisk mál frá tingsetuni á heysti 1943

Hitt stóra 20-mannaveldisins figgiartrot

Sum áður vist á, vil lögtingsins figgiarstøða fyri í fjørð og í ár koma at hava eina ræðuliga afturgöngu.

Hetta stavar frá, at 20-mannaveldið ikki samtyktu uppskotið, ið javnaðarmenn og sjálvstýrismenn